

וקראת לשבת עיונג

אלון תרני הפלגה באגרה ובסולת פלמו

גליון מס' 724

ברשת וישב

כ"ז מסלו התשב"ד

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ אסתר מישה בת זהירה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהג בת מנורה ע"ה

לע"נ מרן הגאון ר' ירחמיאל גרשון בן מרים זצוק"ל והגאון ר' שמעון בן חביבה זצוק"ל, והגאון ר' ברוך מרדכי בן הינדא זצוק"ל, ר' אברהם בן אסתר ע"ה

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

העמל מביא כשרונות וסיעתא דשמיא

מעשה היה בשנת תשכ"ו לערך, בחור אחד מיישיבה חשובה בירושלים החליט לעזוב את הישיבה וללכת לעבוד עם אביו בחנותו כשאר אחיו. היה זה לאחר תקופה לא קצרה שבה ניסה לגייס את כל כוחותיו ולשקוע בעולמה של תורה כי עז היה חפצו להפוך לבן תורה. אולם מאמציו לא נשאו פרי והוא חש במבוי סתום מול לימוד הגמרא ומפרשיה. יום אחד טרם עזיבתו, הוא פגש את אחד מחבריו הטובים ושח בפניו את החלטתו. חברו דיבר על לבו והציע לו לבוא עמו היום בערב לשיעורו הקבוע של מרן בבית הכנסת "שאול צדקה" לשאול את פיו ולהתייעץ עמו מה לעשות ומה שיאמר כן יעשה, הבחור נענה בחיוב והשניים עשו דרכם לרבינו. תוך כדי הילוכם דיבר עמו חברו, שראינו הרבה כאלה שבצעירותם תפסת הלימוד שלהם היה קשה אבל אח"כ נפתחו להם שערי תורה, שערי חכמה ושערי סיעתא דשמיא. הם הזדרזו לשיעור ונכנסו כשמרן מסר מהספר הקדוש "פלא יועץ" ורבינו מסביר ומרחיב בנוגע מוסריו כי ה' הטובה עליו באותו נושא שמדבר הפלא יועץ.

ואכן משמיא קא זכו ליה להגיע ביום שלישי, ובאותו יום הנושא אליו הגיעו ב"פלא יועץ" היה בחשיבות יקרת לימוד התורה. לאחר שקרא המגיד את דברי ה"פלא יועץ", החל רבינו בדברי קודשו, מולך ומביא מעלה ומוריד מהש"ס והמדורשים תוך שזירת מעשיות ומשלים במעלת המתמסר ללימוד התורה, רוח ה' דיבר בו ממש וכאלו הוא מדבר עם הבחור.

בתוך דבריו אמר רבינו: "אדם צריך לדעת שפעמים מנסים אותו והוא לא מבין את מה שהוא לומד, אבל הוא צריך ללמוד וללמוד ללא הרף עד שמשמים משגיחים עליו, ופותחים לו מעיינות החכמה, ולפום צערא אגרא".

הבחור חש שרבינו מדבר ישירות אליו, הדרשה פעלה את פעולתה והיא עשתה מסילות בלבו להתעצם מעתה בלימוד התורה ביתר שאת ועוז למרות הקשיים הכרוכים בכך. בסיום השיעור פנה לחברו שהביאו לשיעור, כשכולו נרגש, ואמר לו מעצמו "אני לא עוזב את הישיבה!" הוא כבר קיבל את התשובה. ב"ה בחור זה עלה ונתעלה בתורה, הקים בית לתפארת, בניו וחתניו אברכים חשובים ואיהו גופיה צורבא מרבנן תלמיד חכם מופלג שחיבר גם כמה ספרים חשובים בהלכה.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום ואור ואלק שלום"א

הללו את ה' כל גויים

בהלל שאנו קוראים בימי חנוכה, אנו אומרים: "הללו את ה' כל גויים שבחוהו כל האומים, כי גבר עלינו חסדו". ויש להבין, מדוע אומר דוד המלך שיהללו הגויים ואומות העולם את הקב"ה, בשעה שגבר חסדו של הקב"ה עלינו - עם ישראל, והלוא אנחנו היינו צריכים להודות ולשבח על נסיו ונפלאותיו של הבורא יתברך שעשה לנו?

מספרים על עיור אחד, שהיה רגיל מידי בוקר לצאת מביתו בשעה 8:00 בדיוק עם הסל בידו לכיוון חנות המכולת, שם היה קונה מצרכי מזון וחוזר לביתו, הכל ללא ליווי ועזרה של אדם אחר, מחמת שהורגל כבר בדרך הזאת ללא חשש. והנה באותו מקום היו גרים כמה ילדים שיצאו לחופש הגדול (כחודשיים וחצי), ומרוב שעמום חיפשו לעצמם תעסוקות שונות ומשונות, כדי להעביר את הזמן. יום אחד החליטו "להתלבש" על העיור הזה וללכוד אותו במלכודת שלהם. באותו בוקר קמו מוקדם וחפרו בור בגובה של חצי מטר, בדיוק במקום בו צריך לעבור העיור, כדי שיעבור יפול, ולהם תהיה שמחה וצהלה.

והנה בשעה 8:00 בדיוק, רואים הם את העיור יוצא מביתו לכיוון חנות המכולת כהרגלו, וכולם מחכים וממתנים לראות כיצד יפול דבר. אך למרבה הפלא - צעד אחד לפני שהגיע העיור לבור, נעמד, חשב מספר שניות, ולא המשיך ללכת, אלא הסתובב אחורה וחזר לביתו. כל הילדים הבינו, שכנראה, העיור הזה אינו אדם פשוט אלא צדיק מיוחד, איש אלקים קדוש, ומשמים גילו לו שחפרו לו בור. התחרטו הילדים על מעשיהם הרעים, כיסו את הבור מיד, והמתינו לבואו שוב, כדי לבקש את סליחתו. לא עבר זמן רב ולאחר כעשר דקות יצא העיור מביתו שוב עם הסל לכיוון חנות המכולת. מיד יצאו כל הילדים לקראתו ובקשו ממנו מחילה וסליחה וכפרה על המעשה הנבזה, כי בוודאי צדיק אתה וגילו לך משמים את אשר זממנו לעשות לך. העיור הביע תמיהה מוחלטת: "איני מבין מה רצונכם, איני יודע כלל על מה אתם מדברים". אמרו לו הילדים: "הלוא לפני כמה דקות יצאת מביתך לחנות המכולת, ובאמצע הדרך נעמדת, האם לא בגלל שידעת כי לשפת בור הגעת?" אמר להם העיור: "האמת אומר לכם, שלא ידעתי שיש בור, אלא בדיוק באותו רגע נזכרתי ששכחתי את הארנק בבית, לכן חזרתי להביא את הארנק..."

והנמשל, פעמים רבות אומות העולם שונאי ישראל, מניחים פצצות בכל מיני מקומות וזוממים מזימות נגד עם ישראל. אבל הקב"ה, ישתבח שמו לעד, עושה ניסים ונפלאות לעם ישראל, והפצצות לא מתפוצצות או שמתפוצצות - עליהם. נמצא שפעמים אף אנו איננו מכירים כלל בנס שבורא עולם עושה לנו, כי אין אנו יודעים שהניחו שם פצצות וחומרי נפץ, ולכן איננו יודעים להודות על זה. אולם הגויים אשר הם זממו את המזימות, הם אלה שמתפלאים ולא מבינים למה לא התפוצצה הפצצה, ומדוע נכשלה המזימה, עד שמשכילים לדעת שבורא עולם עושה לנו את כל הניסים הללו, ואז הם משבחים ומפארים על זאת. וזה שאומר דוד המלך ע"ה: "הללו את ה' כל גויים, שבחוהו כל האומים, כי גבר עלינו חסדו!"

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

נרות של אהבה

מעשה במלך אחד שהיה לו אהוב, אשר היה אוהב אותו אהבת נפש עזה. מאהבתו אותו, קרא אותו ואמר לו: "ברצוני לכבדך ולבוא אל ביתך, ועל כן, נא הכן עבורי סעודה".

האיש לא ידע את נפשו מרוב אושר – המלך בכבודו ובעצמו רוצה לבוא אל ביתו! בהתרגשות רבה התכונן לקראת הביקור. אמצעים רבים לא היו ברשותו, אולם הוא התאמץ בכל כוחו, קנה מאכלים משובחים והשתדל להכניס בצורה יפה ונאה, ערך את השולחן במפה נאה ביותר שהיתה לו, ובכלים הנאים ביותר שבביתו, הדליק נברשת יפה, וכך חיכה בקוצר רוח לבואו של המלך. היום המיוחל הגיע, והנה הוא שומע קול המולה של כרכרות מתקרבות בליווי תזמורת פילהרמונית. לאחר מספר דקות נגלה לעיניו מן החלון מחזה הוד: כרכרות מפוארות מקושטות בעיטורי זהב ומשובצות אבני חן יקרות, כשלפניהן הולכת התזמורת המורכבת מנגנים בעלי שם עולמי. המלך ירד מן הכרכרה ונתקבל על ידי משמר הכבוד בתרועות החצוצרות. לפניו נפרס שטיח אדום מלכותי, כשמשני צידי עומדים טורים של חיילים ובידיהם מנורות זהב. המלך פסע מעדנות על השטיח והתחיל להתקדם לכיוון ביתו של אהובו.

מיודעו נלחץ. הוא הביט פעם נוספת על הבית לראות אם הכל מסודר במקומו. את מבטו לכדה הנברשת, כל כך חיוורת היא ועלובה מול מנורות הזהב של המלך! בהחלטה של רגע הוא מיהר להוציא את הנברשת ולהסתיר אותה בצד. הרי אין היא מתאימה לכבודו של המלך! וחסרונה ודאי לא יורגש בתוך האור הגדול שמפיצות מנורות המלך!

הגיע הרגע, נכנס המלך עם פמלייתו אל בית אהובו. התיישב ופנה אל בעל הבית: "האם לא הדלקת נרות לכבודי?" אמר לו אהובו: "אדוני המלך, ראיתי את כל הכבוד הגדול, ואת כל האורות הרבים שאתה מוקף בהם, והתביישתי והטמנתי את המנורות שהכנתי. אמר לו המלך: "חיך, שאני מניח את כל מה שהבאתי איתי, ואיני משתמש במנורות הזהב שלי, אלא באור שלך, בשביל אהבה שלי אליך!"

כך הקדוש ברוך הוא, כולו אורה, והנה מצווה הוא את עם ישראל לעשות לפניו מנורה להדליק בה נר תמיד בבית המקדש. אמרו ישראל: "הקב"ה בראת בעולמן חמה ולבנה שמאירות את העולם כולו, ואתה חפץ שנדליק לפניך נרות? אין זה אלא מאהבתך אותנו".

כמה חביבים נרות חנוכה, שהם זכר ודוגמא למנורה שהיתה בבית המקדש, ואשר מזכירים לנו תמיד, אף בחשכת הגלות, את אהבת הנצח שאוהב הקב"ה את עמו ישראל.

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

ההדלקה שהחזירה למוטב

הוא היה בחור צעיר לימים, כאשר נחשף לנסיונות הטמונים בכלי הטכנולוגיה של ימינו. לבו לא עמד בנסיון, יצרו גבר עליו, והוא שלח יד בנפשו הרוחנית, וטעם מפרי העץ המרעיל נשמות. עד מהרה החל להירדד מדחי אל דחי, ולא עברו ימים רבים עד שהתחבר לחברים שכבר פרקו עול לגמרי, השילו מעצמם כל סממן יהודי ערכי. ובכל זאת, הבחור הזה שמר על קשר עם בית הוריו, לא ניתק את החיבור עם בית מכותו. הוא כבר לא נראה כמוהם, בוודאי שאינו נוהג כמוהם, אבל החזיק קצת קשר איתם.

ביום מן הימים התקשר אליו אביו, וביקש להזמין ל'ערב לביבות' משפחתי שייערך בליל הדלקת הנר החמישי בחנוכה. הבחור, שכאמור – כבר היה מנותק לחלוטין, בקושי ידע כי ימי החנוכה מתקרבים, היה עסוק בחגיגות לקראת סיום השנה האזרחית, רח"ל... אולם עתה, משהזכיר לו אביו וציין בפניו כי חשוב לו מאוד לפגוש אותו במסיבת חנוכה המשפחתית, נענה הבחור והופיע למסיבה, כשהוא עוטה על עצמו תלבושת שאיכשהו תסתדר עם מראה אחיו...

הוא נכנס אל המסיבה, התקבל בחיבה, ולפתע אביו קראו הצידה. 'בני יקירי' – לחש האב כממתיק סוד, 'אני יודע שלא עשית זאת בלילות האחרונים, ובכל זאת... אני מזמין אותך לסור אתי לחדר צדדי, נניח יחדיו את מנורת החנוכה בחלון, אתן לך חמישה נרות, תברך ותדליק. מצוה אחת, קטנה, להאיר את החשיכה...' הנער ניאות, ולו בשל הנימוס. האב הסתגן לסלון, הוציא ממנו בחשאי כמה נרות וגפרורים, והמשיך לחדר הילדים. שם ניצב לו הנער, שנעץ את הנרות בקנים, הצית את האש בנר השמש, ובמבע קפוא החל לברך. אלא שלפתע – –

בעיצומה של הברכה, החל הנער להשתק ולבכות בכי תמרורים. הוא בקושי הצליח להוציא מפיו מילה או שתיים, ושוב הציפו אותו דמעות כאב. הוא עמד והתייפח כשנר השמש בידו, הצליח אך בקושי להוציא מפיו את המילים 'להדליק נר חנוכה... שעשה ניסים לאבותינו... כשהגיע לברכת 'שהחיינו', תקפו אותו הרהורי תשובה עזים. 'הנה, עם ישראל כולו מזדליק הלילה נר חמישי, ואתה מברך עכשיו שהחיינו' – צבט את עצמו, ושוב שבו הדמעות והציפו אותו...

וזהו. באותו ערב כבר לא חזר ל'חבריו' מהרחוב. הלילה הזה היה עבורו קריאת השכמה, עד מהרה נענה ברצון להצעות לסייע לו, ושב אל דרך התורה והמצוות כמקדם... סיפור נפלא זה, שסיפר המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, אין כמוהו כדי להוכיח מה כוחה של מצוה אחת, ועד כמה גדול הכח הטמון בלהבות הקטנות של חנוכה. הנה כי כן, השלהבת הקטנה הזו, המצוה הבודדת הזו, יש בהם מספיק כח להשיב בחור לכור מחצבתו, להשיבו לאמונתו ולחינוך עליו גדל.

יהודים יקרים, עודנו בימי החנוכה, לימין כולנו עומד הזה הטמון בנרות, לתפוס את מעשה המצוה הקטן הזה, ולמנף אותו לחישוב מסלול מחדש ולהתחזקות אישית. נזכרו ונדע, כי בכל מצוה טמון כח, יש בה כור אנרגטי חזק ויוצא דופן. וככל שניחש יותר חשיבות ויותר הערכה לכל פעולה או מצוה שלנו – כך נזכה לראות כי הן באמת רבות עוצמה, ויש להן את הכח להשפיע עלינו לטובה ולברכה!

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס 'לגדל' על חינוך ילדים

ימי החנוכה!

אנו חוזרים לאווירת הימים ההם בזמן הזה, אנו חוזרים שוב להתבונן במהות

הימים ומה שהם באים ללמד אותנו. כולנו יודעים שמלחמת היוונים הייתה מלחמה של אור מול חושך, של כוחות הטומאה מול הטהרה, של צדיקים מול רשעים. כשאנו בודקים בדברי חז"ל, אנו רואים דבר פלא: היוונים היו עסוקים בניסיון 'להשכיח' את התורה מעם ישראל, וכאן הבן שואל איך למען ד' גורמים לאדם לשכוח דברים?! איך אפשר לגזור על אדם שלא יעשה או שכן יעשה, אבל איך מתערבים לו במוח, איך מביאים למצב של 'להשכיחם תורתך?!'...

והתשובה ידועה: המלחמה שהיוונים ניהלו מול עם ישראל הייתה בעיקר על-ידי ריבוי החושך, בניסיון להחזיר לתוך פח השמן הטהור – עם ישראל את תרבותו ויון הקלוקלת. הם בנו בתי תיאטרון, הם עודדו פעילויות ספורט מתוך מטרה שכלל שהעם יהיה שקוע בתרבות יוון, כך הוא ינתק לאט לאט מדרך התורה.

אפשר לומר שכיום אנו במובן מסוים במצב של 'בימים ההם בזמן הזה', גם כיום אנו מתמודדים עם תרבות יוון מודרנית, כשהמתיוונים של ימינו 'דואגים' לתרבות שלנו. הם גם

רוצים שהיה 'פתוחים' יותר, ש'שתלב' יותר ועוד כל מיני דיבורים יפים שהמכנה המשותף ביניהם הוא הרצון לטמא את פח השמן – החינוך הטהור. מלבד המתיוונים הפיזיים הקיימים, אנו מתמודדים מול תרבות יוון טכנית. אנו מוצפים בכל מיני מכשירים טכנולוגיים משוכללים ומהירים המסוגלים להרוס נשמה במהירות הבזק. אשר על כן, עלינו ללמוד בבחינת 'דע את האויב', להתבונן מהי השיטה, מה הקשר בין יותר ספורט לפחות תורה, מדוע זה תמיד אחד על חשבון השני. ככל שנבין את התכסיסים של היריב, נדע בסייעתא דשמיא להתמודד מולו בהצלחה.

האדם מורכב מגוף ונשמה. הגוף נראה ומורגש לעומת הנשמה שהיא מהות פנימית המפעילה בעצם את הכל. למרות שבגלוי אין לה נוכחות - אפשר לחיות שבעים שנה ולדמיין שהיא כלל אינה קיימת, אך כל עבודתנו בעולם היא להעצים את כוחה, להאיר את הנשמה, לגלות את פנימיותה ולחיות דרכה; ורק כך אנו מסוגלים לעבור את העולם הזה על כל משבריו וניסיונותיו. כדי להגיע למצב זה, חייבים להתבונן, להתעמק, לבדוק ולחקור. אדם שטחי ונהנתן לא יגיע לעולם לתובנות אלו. אדם העסוק בטיפוח הגוף ישכח לאט לאט מקיומה של הנשמה.

סוד זה ידעו היוונים. הם הלעיטו את העם בתרבויות שונות, הם אתגרו את הנוער בתחרויות ספורט, בהתעסקות באומנויות שונות ומשונות, מתוך ידיעה שכל עוד העם יהיה עסוק בחיצוניות הוא לא יתעסק בפנימיות, ומכאן ועד לאיבוד כל עניין ברוחניות הדרך קצרה.